

Rettevejledning til AO 1

1. Notatpligt

Almindeligvis ville Bente Bøgh have pligt til at gøre et selvstændigt notat om indholdet af samtalen med Maren Kjær, jf. OFL § 13, stk. 1 og 2. Notatpligten gælder ikke oplysninger og sagsbehandlingsskridt, der allerede fremgår af sagen. Det er i sagens natur ikke tilfældet her, og der kan godt argumenteres for, at det burde hun have gjort, men da Bente Bøgh med det samme udarbejdede et dokument, hvoraf det fremgår, at Maren Kjær har afgivet et hørings svar, og hvoraf indholdet af dette svar fremgår, kan der også argumenteres for, at dette er tilstrækkeligt til at opfylde notatpligten, om end det principielt bør fremgå, hvordan og hvornår hørings svaret er modtaget. Om dette fremgår af indstillingen er ikke beskrevet i opgaven, og det kan derfor ikke forlanges, at eksaminanden kommer ind herpå. Det væsentlige er, at eksaminanden drøfter spørgsmålet om, hvorvidt Bente Bøgh har overholdt notatpligten.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 247 ff. / 8. udg., s. 257 ff.

2. Partshøring

Bente Bøgh burde som udgangspunkt have sørget for, at Jens Hansen var blevet partshørt over den oplysning, at en bolig på det omhandlede areal (efter Maren Kjærs opfattelse, som Bente Bøgh lægger til grund) vil have en negativ virkning på Maren Kjærs udsigt, jf. FVL § 19, stk. 1. Da udvalgsflertallet ikke lægger vægt på hensynet til Maren Kjær, men tværtimod tager afstand herfra, kan man dog argumentere for, at der ikke var pligt til at høre Jens Hansen, eftersom oplysningen rent faktisk ikke tillægges væsentlig betydning. Af samme grund kan det ikke antages, at afgørelsen bliver ugyldig af denne årsag, selv hvis eksaminanden lægger til grund, at Jens Hansen burde have været hørt: Fejlen er konkret ikke væsentlig.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 198 ff., navnlig s. 204 og s. 359 ff., jf. s. 342 ff. / 8. udg., s. 211 ff., navnlig s. 217 f. og s. 372 ff. jf. s. 352 ff.

3. Inhabilitet

August Andersen er Maren Kjærs besvogrede i sidelinjen. August Andersen er derfor inhabil, jf. FVL § 3, stk. 1, nr. 2, og burde have gjort opmærksom på dette, jf. KSL § 14, stk. 2, og FVL § 6, stk. 1. August Andersen burde ikke have medvirket ved afgørelsen, jf. FVL § 3, stk. 3.

Da udvalgsflertallet ikke lægger vægt på hensynet til Maren Kjær, men tværtimod tager afstand herfra, kan der argumenteres for, at afgørelsen ikke bliver ugyldig, idet der som udgangspunkt anlægges en konkret væsentlighedsvurdering af formelle mangler. Der kan dog godt argumenteres for, at der skal anlægges en generel væsentlighedsvurdering, f.eks. med henvisning til U 1999.689 eller et tillidshensyn. Afgørende er således eksaminandens argumentation.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 95 f. og s. 355 f., jf. s. 342 ff. / 8. udg., s. 95 f. samt s. 366 ff., jf. s. 352 ff.

4. Saglighed

Besvarelsen bør indeholde en drøftelse af lovligheden af de fire hensyn, som inddrages i afgørelsen: Hensynet til virkeliggørelse af kommunens planlægning, hensynet til kommunens interesse i salg af grunde og hensynet til Maren Kjærs interesse i at bevare sin udsigt samt præcedenshensynet.

Hensynet til virkeliggørelse af planlægningen må anses for sagligt, og der kan henvises både PL § 1, stk. 2, nr. 1, og PL § 12, stk. 1. Det kan også anføres, at PL § 35, stk. 1, er udtryk for en målsætning om, at landzone som udgangspunkt skal friholdes for udvikling af ikke planlagt bebyggelse, men det kan dog ikke forlanges, at eksaminanden er bekendt med eller selv kan indse dette på baggrund af de sparsomme uddrag af planloven.

Kommunens økonomiske interesse i at sælge byggegrunde er sagen uvedkommende. Der er tale om finansiell magtfordrejning. Den omstændighed, at to medlemmer lægger vægt på dette hensyn, kan dog ikke føre til, at afgørelsen bliver ugyldig: For det første er det et mindretal, der lægger vægt herpå. Hensynet har således ikke være bestemmende for afgørelsens udfald. For det andet kan afgørelsen bæres af det ovennævnte saglige hensyn til virkeliggørelse af planlægningen.

Hensynet til Maren Kjær må anses for sagligt, hvilket følger forudsætningsvist af høringsbestemmelsen i PL § 35, stk. 4. Der kan mere generelt henvises til, at nabohensyn i reglen er saglige på miljøområdet, men det kan ikke forlanges, at eksaminanden har noget nærmere kendskab hertil.

Hensynet til at undgå at skabe præcedens er sagligt, når bare det ikke er det eneste hensyn, der gives som begrundelse for et afslag.

Det kan i øvrigt bemærkes, at reglerne i PL § 36, stk. 1, nr. 14, og stk. 3, taler imod, at der gives tilladelse til udstykning af hensyn til Jens Hansens særlige forhold: Loven har nærmere reguleret mulighederne for at opføre en ny bolig i forbindelse med et generationsskifte af en landbrugsejendom, og den lægger op til, at sådanne boliger ikke bør kunne udstykkes som selvstændige ejendomme, medmindre der foreligger et særligt tilfælde. Dette er ikke omtalt i selve opgaveteksten, og det kan heller ikke kræves, at eksaminanden kommer ind på dette, men det skal anses for en plusværdi, hvis eksaminanden på relevant vis inddrager disse bestemmelser.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Almindelige emner, 6. udg., s. 225 ff. (generel om saglighed), 232 f. (hensynet til naboer), 244 f. (lovens formål, hensynet til kommuneplanlægningen), 239 ff. (finansielle hensyn), 252 (præcedens).

5. Vejledningspligt

Kommunen burde i forbindelse med afslaget eller i hvert fald senest under den efterfølgende samtale have vejledt Jens Hansen om muligheden for at opføre en bolig på ejendommen uden at udstykke denne i henhold til PL § 36, stk. 1, nr. 14, jf. FVL § 7, stk. 1.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 139 ff., navnlig s. 140 / 8. udg., s. 136 ff., navnlig s. 137.

6. Aktindsigt

Afgørelsen om aktindsigt burde have været truffet efter forvaltningsloven. Indstillingen er omfattet af FVL § 12, stk. 1. Da den indeholder faktiske oplysninger, som ikke fremgår af sagens øvrige dokumenter, er der ekstraheringspligt, jf. FVL 14 a, stk. 1, 1. pkt. Endvidere burde det have været overvejet, om der kunne gives aktindsigt i indstillingen i medfør af meroffentlighedsprincippet i FVL § 10.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 220 ff., navnlig s. 228 ff. samt s. 226 / 8. udg., s. 227 ff., navnlig s. 233 ff. samt s. 231.

Hvis eksaminanden overser, at forvaltningsloven finder anvendelse – hvilket skal anses for en grov fejl – bør vedkommende påpege, at der er ekstraheringspligt efter OFL § 28, stk. 1. Endvidere burde meroffentlighed have været overvejet, jf. OFL § 14.

Se hertil Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udg., s. 247 samt s. 263 ff. / 8. udg., s. 256 f. samt s. 272 ff.

Rettevejledning AO 2

De skriftlige retningslinjer for forsamlingens arbejde:

De interne retningslinjer lægger op til en drøftelse af, om det er sagligt, at lægerne inddrager hensynet til patientens alder, og om der foreligger en ulovlig afskæring af skønnet, når det bestemmes, at personer, der er fyldt 80 år, som udgangspunkt ikke skal tilbydes behandling med dyr kræftmedicin.

Af opgavens oplysninger fremgår det, at alder som udgangspunkt ikke er eneførende, jf. at forsamlingen "bl.a." skulle inddrage hensynet til patientens alder. Det må antages, at lægeforsamlingen er berettiget – og til dels forpligtet – til at inddrage hensynet til patientens alder som ét blandt flere momenter i den samlede vurdering af, om en bestemt behandling kan tilbydes.

Derimod er det som udgangspunkt ikke berettiget at lade patientens alder være eneførende. Der skal foretages en (individuel) helhedsvurdering. Alderen kan, hvis det er sagligt i sammenhængen, f.eks. fordi patienter over en vis bestemt høj alder typisk ikke tåler medicinen, anvendes som et vejledende udgangspunkt for skønnet. Der kan ud fra opgavens oplysninger argumenteres for, at de interne retningslinjer alene skal betragtes som et vejledende udgangspunkt for skønnet. Afgørende er, om lægeforsamlingen er sig bevidst, at der kan gøres fravigelser.

De interne retningslinjer lægger endvidere op til en drøftelse af, om det af hensyn til patienten er berettiget og lovligt at pålægge lægeforsamlingen alene at notere den truffe beslutning, og ikke baggrunden herfor, i patientjournalen. Interne regler må ikke være i strid med loven. Ud fra formålet med journalføringsreglerne: patientinformation, internt kommunikationsmiddel og kontrollensyn, samt ud fra reglerne om aktindsigt i patientjournalen må de interne regler antages at stride mod reglerne. Afgørende er dog ikke det resultat, som den studerende når frem til, men argumentationen herfor.

Retningslinjerne harmonerer heller ikke med forvaltningslovens regler om begrundelsespligt.

Bent Bentsen får mundtligt meddelt et afslag, som er en afgørelse i forvaltningslovens forstand. Efter forvaltningslovens § 23, stk. 1, har han på begæring krav på en efterfølgende skriftlig begrundelse.

Opgaven giver ikke umiddelbart holdepunkter for at antage, at der skulle have været foretaget partshøring, men det er fint, hvis problemstillingen nævnes.

Pensum: Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Almindelige emner, 6. udgave, s. 132, s. 225-226, s. 277, s. 281 ff., Forvaltningsretlig materialesamling, Bacheloruddannelsen, 2. år, 3. semester, Emne 1-3, August 2018, s. 206, Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udgave, s. 21 ff., s. 307.

Indsigt i de interne retningslinjer:

Bent Bentsen har efter offentlighedslovens § 26, nr. 4, krav på indsigt i dokumenter, der indeholder (bindende) retningslinjer for behandlingen af forslag om anvendelse af dyr kræftmedicin.

Pensum: Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udgave, s. 246-247.

Beslutningen om, at patienterne selv skal booke tid:

Selvom beslutningen ifølge opgavens oplysninger indebærer, at færre patienter udebliver, og således isoleret set kan siges at have et sagligt formål, må ordningen antages at stride mod de regler, der ifølge opgavens oplysninger er gældende, og hvorefter sygehuset er forpligtet til inden for maksimale tidsfrister at oplyse patienten om dato og sted for undersøgelse.

Pensum: Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Almindelige emner, 6. udgave, s. 154 ff.

Læserbrevet:

Offentligt ansatte har – når de udtaler sig som privatpersoner – som det klare udgangspunkt ytringsfrihed om deres arbejdsområde. Efter opgavens oplysninger må det antages, at de to læger, Carl Christensen og Dan Danielsen, i læserbrevet ytrer sig som privatpersoner. Da der ikke i det konkrete tilfælde foreligger forhold, som ville kunne betyde en begrænsning af ytringsfriheden, må det antages, at læserbrevet er lovligt.

Pensum: Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Sagsbehandling, 7. udgave, s. 274-277.

Afskedigelsen:

De to lægers udtalelser i læserbrevet kan ikke danne et sagligt grundlag for afskedigelse. Lægerne har ikke pligt til først at henvende sig til ledelsen med den fremførte kritik, og loyalitetspligten viger for ytringsfriheden.

Det kan i øvrigt også diskuteres, om ikke en afskedigelse ville være i strid med proportionalitetsprincippet.

Der foreligger endvidere sagsbehandlingsfejl i forbindelse med afskedigelsen. De to læger burde have været partshørt, og afskedigelsen burde have været meddelt skriftligt med samtidig begrundelse.

Pensum: Karsten Revsbech, Forvaltningspersonellet, 4. udgave, s. 34, s. 77, s. 82-83, s. 84-89.

Klagemuligheder til en kontrolinstans:

De to læger, Carl Christensen og Dan Danielsen, kan rette henvendelse til Folketingets Ombudsmand, jf. ombudsmandslovens § 13, stk. 1. En egentlig klageret foreligger dog ikke, jf. lovens § 16, stk. 1.

Lægerne kan endvidere anlægge sag ved domstolene, jf. grundlovens § 63.

Pensum: Kasten Revsbech m.fl., Forvaltningsret. Almindelige emner, 6. udgave, s. 357 ff., s. 482 ff.